

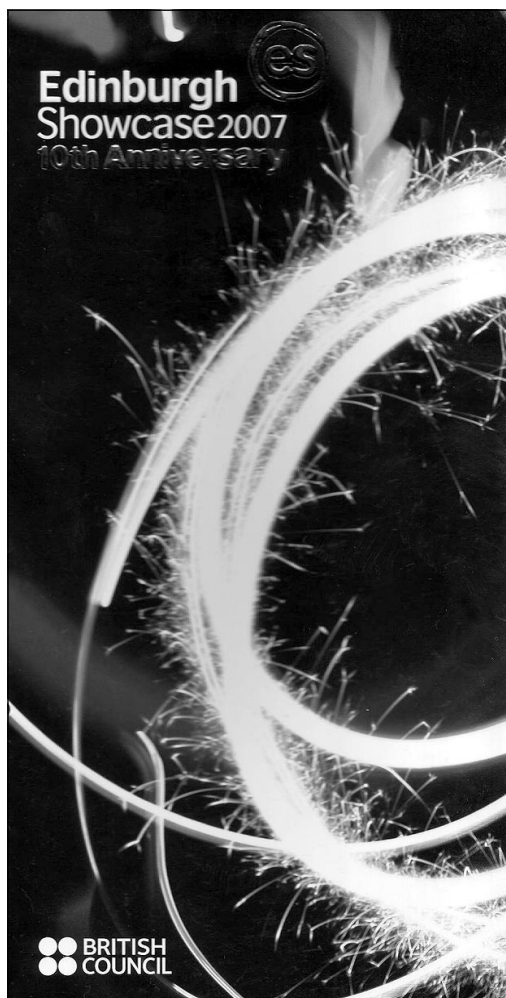
ИЗБРАНО ОТ ЕДИНБУРГ

АСЕН ТЕРЗИЕВ

През месец август Единбург става фестивален град и заживява в друг, празничен ритъм. Събитията, които се случват само за един месец, по едно и също време, там са невероятно много. Международният фестивал Единбург (състоящ се от специално селектирани спектакли, концерти и изложби), Филмовият фестивал, Фестивалът на книгата, Фестивалът на политиката, Edinburgh Military Tattoo (огромният концерт-парад с шотландски гайди) са само част от традиционно провежданите форуми, като тази година паралелно с тях течеше и голяма изложба на Анди Уорхол, както и цял куп рок-концерти, сред които и на „Рег Хот Чили Пепърс“.

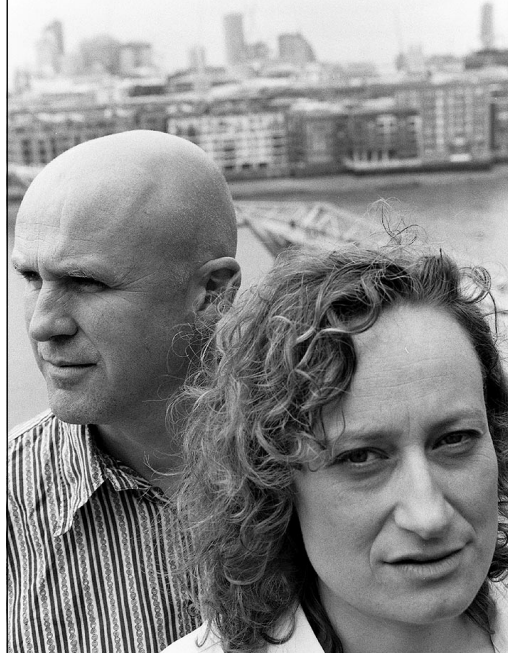
Театралният Edinburgh Fringe фестивал¹ е сред най-големите акценти от цялата фестивална рамка. С дългогодишна история и огромен мащаб, той може да се сравнява единствено с фестивала в Авиньон. За това най-красноречиво говорят цифрите: на тазгодишното 61-во издание на Edinburgh Fringe между 5 и 27 август са изиграни около 31 000 представления на 2050 спектакъла на над 250 различни сцени. Участниците са близо 18 626, а общият брой на продадените билети е 1 697 293. Театъ-

¹ Fringe (англ.) – покрайнини, периферия

рът е буквално навсякъде, не само на театралните сцени. По улиците, в кафенетата, магазините, красивите паркове, нощните клубове – навсякъде може да се попадне на какви ли не

„Ангелия“, Tim Crouch/News From Nowhere

Фотограф Грег Пиъзъм

неща – от професионални и популярни театрални артисти и компании, до аматьорски и колежански трупи, през улични музиканти и буфосинхронисти, фокусници, хора-статуи, стенд-ъп комици и акробати, сякаш изскочили от страниците на красиво илюстривано издание по история на театъра. Предлага се всичко и за всякакви Вкусове – драматични спектакли по класически текстове, куклен театър за деца и възрастни, мюзикъли и комедии, физически и танцови спектакли, кабарета и др.

Пъстрият хаос в този театрален панаир е необозрим и неведнъж Fringe е бил критикуван заради липсата на концепция в програмата от представления. Практически всеки, който е в състояние да си поеме разноски-

те по наем на зала и техника, е в състояние да участва. Но пък тъкмо тази му демократичност го превръща в притегателно място за любители и професионалисти от цял свят, и така той е не просто фестивал на театъра във всичките му жанрове и проявления, а фестивал на целия град, в който игровият дух тържествува. Вероятно по тази причина, а и защото по презумпция е насочен към пътуващи представления, тъкмо Fringe, а не официалният Единбургски театрален фестивал е платформата, която Британският съвет избира, за да промотира най-новите открития в съвременния британски театър. На всеки две години той организира т. нар. Edinburgh Showcase – в буквален превод „showcase“ означава „витрина“, тоест програма от най-интересните театрални компании. Тя е предназначена и за фестивалната публика, но главно за специално поканените 300 делегати от цял свят (предимно театрални мениджъри и селекционери на фестивали) и е организирана така, че всеки да има възможност да види поне 20 представления за 5 дни.

Edinburgh Showcase 2007 бе точно толкова разнообразен, колкото и самият Edinburgh Fringe, с разликата, че в Showcase са подбрани задължително професионални компании. Програмата се състоеше от около 30 спектакъла от най-различен вид – от традиционните форми на драматични спектакли, направени по пиеси, през някои от най-интересните представления на танцовия и физически театър като Уенди Хюстън и Еди Лад, до експериментални инсталации и необичайни спектакли на ръба между те-

атъра, другите изкуства и ежедневието. Звуковата инсталация „Сирена“ на Рей Лий е спектакъл, в който „актьори“ са двама инженери. Те включват 60 малки тонколони, въртящи се като вертолетни перки върху 30 триножника с различна височина, от които започват да се издават звуци като сирени в различни честоти. В рамките на 50 минути зрителите се движат сред пейзаж от звукови и светлинни вълни, който не може да се сравни с никое друго театрално изживяване. Нетрадиционният актьор и драматург Тим Крауч, станал театрална знаменитост от предишния Showcase, се завърна в Единбург с новия си спектакъл „Англия“. Подобно на предишното си представление „Дъб“, в което освен самия Крауч всеки път участва различен актьор, който не познава нито текста, нито сюжета на пиесата, а се налага да се включва в крачка и да импровизира по време на самия спектакъл, „Англия“ също скъсва с някои театрални конвенции. Спектакълът е замислен не за сцена, а за художествена галерия. Според Тим Крауч истинското театрално преживяване не е в това, което се показва, а в онова, което се случва в съзнанието на зрителя, така че аскетичното пространство на галерията се оказва подходящото „празно пространство“. „Англия“ провокира въображението на публиката, като ѝ разказва една правдоподобна история по необичаен начин. Тим Крауч и актрисата Хана Рингъм посрещат зрителите като гидове в изложбена зала, говорят за картините и художника и постепенно монолозите им се събират в разказ. В него става дума за един бо-

гат търговец на картини и неговия любовник (или любовница – полът остава размит и е без значение, тъй като ролите се играят и от двамата актьори), който е болен и има нужда от скъпо струваща операция за сърдечна трансплантация. „Англия“ неусетно се превръща в покъртителна драма, която откровено обсъжда относителността и крехкостта на стойностите в човешкия живот и изкуството. Още по-необичайно театрално преживяване предложи компания „Ротозаза“ със спектакъла „Етикет“, в който актьори няма, а участник е самата публика. „Етикет“ се играе в обикновен бар в работното време, докато хората пият кафето си. Публиката се разпределя по двойки на 3 маси и получава по един чифт слушалки. Върху масите са разхвърляни

„Живот В низините“,
Blind Summit Theatre

„История за заек“, Hoipolloi Theatre

дребни реквизити за Всеки от участниците. От „зрителите“ се очаква да сложат слушалките и да започнат да изпълняват всички инструкции, които чуват, и така се оказват замесени в театрална история, в която участници са самите те. „Както трябва да бъде: пасторал“ на Uninvited Guests бе забавен и хитро измислен спектакъл, създаден изцяло по фолклорни приказки, обреди и суеверия. А „Живот в низините“ на трупата от млади куклени актьори Blind Summit Theatre представява интересен микс между изобретателен куклен театър за възрастни с разкази и герои от романите на Чарлз Буковски.

Моите безспорни фаворити от програмата на Showcase останаха двата спектакъла на Hoipolloi Theatre „Плаване“ и „История за заек“, които, макар и по-конвенционални като форма, също силно залагаха на директния и открит контакт със своя зрител. Главно действащо лице в тях е

Хю Хюз – измислена личност и артистично алтер его на уелския актьор Шон Дейл–Джоунс. Хю Хюз използва театралната сцена, за да разказва своите истории. В „Плаване“ историята е за детството му в Уелс и откъсването на един от островите, оставен да плава безразборно из океана, а в „История за заек“ са наслоени един върху друг два разказа, обединени около темата за смъртта – смъртта на един заек и смъртта на собствения му баща. Въздействащото в тях е самата игра на Шон Дейл Джоунс – изумително талантлив актьор, който странно напомня за експресивната сила на лицата на големите комици от нямото кино и владее до съвършенство изкуството да импровизира и остроумничи със светкавичната скорост на стенд-ъп комик.

Пътуването е осъществено по покана и с подкрепата на Британския съвет – София